

El cor de la sinodalitat

Cridats per l'Esperit Sant a la conversió

L'Església com a Poble de Déu. El procés sinodal ens ha fet experimentar el «gust espiritual» de ser el poble de Déu, reunit de tota tribu, llengua, poble i nació, que viu en contextos i cultures diferents. En els diferents contextos en què estan arrelades cada una de les Esglésies, el poble de Déu anuncia i testimonia la Bona Notícia de la salvació; vivint en el món i per al món, camina amb tots els pobles de la terra, dialoga amb les seves religions i cultures, reconeixent-hi les llavors de la Paraula, i avança cap al Regne.

L'opció preferencial pels pobres «El cor de Déu té un lloc preferencial pels pobres», els marginats i els exclosos, i per tant també en el de l'Església. Els pobres tenen un coneixement directe del Crist sofrent (EG 198) que els fa anunciadors d'una salvació rebuda com a do i testimonis de la joia de l'Evangeli. L'Església està cridada a ser pobre amb els pobres, que sovint són la majoria dels fidels, a escoltar-los i a considerar-los subjectes d'evangelització, aprenent junts a reconèixer els carismes que aquests reben de l'Esperit.

La definició i dimensions de la sinodalitat, com a dimensió constitutiva de l'Església, expressa el caminar junts dels cristians amb Crist i cap al Regne de Déu, en unió amb tota la humanitat, tenint com a meta la missió d'irradiar la llum de Crist.

La sinodalitat inclou tres dimensions: a) estil peculiar que qualifica la vida i la missió, b) estructures i processos eclesials, c) realització puntual d'esdeveniments sinodals.

La sinodalitat no és una finalitat en ella mateixa, apunta a la missió. **Sinodalitat i missió estan estretament unides.**

L'espiritualitat sinodal. La sinodalitat és una disposició espiritual que brota de l'acció de l'Esperit Sant i requereix l'escolta de la Paraula de Déu. No es redueix a un tema organitzatiu, cal reconèixer la primacia de la gràcia. Amb el mètode de la **Conversa en l'Esperit** destaquem que el nostre desig és escoltar i destriar «allò que l'Esperit diu a les Esglésies» (Ap 2,7). **Sentim per part de l'Esperit Sant una interpel·lació a guarir, reconciliar i reconstruir la confiança dins de l'Església.**

La sinodalitat: profecia social. L'Església sinodal és una veu profètica en el món d'avui davant l'aïllament de les persones, l'individualisme cultural i exagerat comunitarisme social. L'Església és profecia social escoltant tothom, especialment els pobres, treballant per una ecologia integral i la construcció del bé comú

A la Barca junts

La conversió de les relacions

El desig de relacions autèntiques i significatives expressa l'aspiració a pertànyer a un grup cohesionat, que correspon a una profunda consciència de fe: **la qualitat evangèlica de les relacions comunitàries** és decisiva per al testimoni que el poble de Déu està cridat a donar en la història. «Per l'estimació que us tindreu entre vosaltres tothom coneixerà si sou deixebles meus» (Jn 13,35). Les relacions renovades per la gràcia i l'hospitalitat que s'ofereix als últims segons l'ensenyament de Jesús, són el signe més eloqüent de l'acció de l'Esperit Sant en la comunitat dels deixebles. Per tal de ser una Església sinodal, és necessària, doncs, una autèntica conversió relacional.

Els Evangelis ens «presenten Jesús constantment escoltant les persones que el troben pels camins de la Terra Santa». Ja fossin homes o dones, jueus o pagans, mestres de la llei o publicans, justos o pecadors, captaires, cecs, leprosos o malalts, **Jesús no ha fet fora ningú sense aturar-se a escoltar** i sense entrar en diàleg. Ha revelat el rostre del Pare anant a trobar tothom allà on es troba la seva història i la seva llibertat.

La conseqüència en són les moltes i diferents barreres que divideixen les persones, també en les comunitats cristianes, i limiten les possibilitats d'alguns respecte a les que gaudeixen altres: les desigualtats entre homes i dones, el racisme, la divisió en castes, la discriminació de les persones amb discapacitat, la violació dels drets de les minories de tota mena, la manca de voluntat d'acollir els migrants. També **la relació amb la terra**, la nostra germana i mare, presenta els signes d'una fractura que posa en perill la vida d'innombrables comunitats, especialment a les regions més empobrides, si no de pobles sencers i potser de tota la humanitat. (Doc final del sínode)

«Tiren la xarxa»

La conversió dels processos

Per a promoure relacions capaces de sostenir i orientar la missió de l'Església, és prioritari exercir la saviesa evangèlica que ha permès a la comunitat apostòlica de Jerusalem segellar el resultat del primer esdeveniment sinodal amb les paraules: «**L'Esperit Sant i nosaltres hem cregut**» (Ac 15,28). És el discerniment que podem qualificar com a "eclesial", exercit pel poble de Déu en vista a la missió.

El poble de Déu, participant de la funció profètica de Crist (LG 12), «**procura discernir en els esdeveniments, en les exigències i en les aspiracions en els quals participa junt amb els altres homes del nostre temps, quins són els veritables signes de la presència o del pla de Déu**»

En el discerniment es parla i s'escolta en plena igualtat. Això no vol dir que no hi ha diversitat de carismes: de l'autoritat, de l'ensenyament, de la profecia, però quan ens ajuntem a cercar i escoltar la veu de l'Esperit, ens els traiem. **En el discerniment tots som deixebles de l'escola de l'Esperit**, i en el procés aportem i acollim allò que l'Esperit ens diu a cadascú personalment o a través dels altres.

Una pesca abundant

La conversió dels lligams

La invitació a «caminar junts» conduïts per l'Esperit, fent-nos responsables de la marxa de l'Església, exigeix dels batejats **posar-se en moviment i entrar en un procés de conversió**. No podem ser cristians passius amb el pilot automàtic quan al voltant nostre es produeixen tants canvis, actuant com sempre i esperar resultats diferents. Tot aquest procés obert en l'Església configura una espiritualitat sinodal que modela la nostra vida cristiana per dins i per fora.

L'HORIZÓ DAVANT DEL QUAL ENS POSA EL SÍNODE

Una conversió dels lligams que «invita cada persona a ampliar l'espai del seu cor, el primer "lloc" on ressonen totes les nostres relacions, arrelades en la relació personal de cadascú amb Crist Jesús i la seva Església». Els grans canvis que s'han produït en l'estil de vida en les nostres societats, en els lligams territorials, els fenòmens migratoris o la cultura digital han canviat el significat dels llocs i les pertinences, i constitueixen una crida a renovar en clau sinodal els lligams de pertinença i els llocs eclesials, a reconstruir la nostra vida comunitària, **a fer de l'Església una llar que «evoca possibilitats d'acollida, hospitalitat i inclusió**» on posar el do rebut al servei dels altres.

NOTES DE L'ESPIRITUALITAT DEL CAMINAR JUNTS

«Espiritualitat» és una paraula que s'ha fet servir de maneres molt diferents al llarg de la història. Podem comprendre-la com una configuració interior i personal fruit de l'acció de l'Esperit, comuna amb altres persones que, en el cas de les espiritualitats cristianes, **orienta cap a una manera específica de seguiment de Crist, que es manifesta en l'Església i en la societat adaptant-se a les diferents condicions històriques.** L'espiritualitat és un punt de referència des del qual es viu la totalitat de l'Evangelí. És la manera de «caminar junts» a què ens convida l'Església: «ningú no pot seguir sol per un camí d'espiritualitat autèntica. Necessitem suport, formació i acompanyament espiritual, com a individus i com a comunitat».

UNA ESPIRITUALITAT DE L'ESCOLTA

El Sínode ha posat **l'Església en «mode escolta»**. Escoltar és essencial en el procés sinodal, escoltar l'Esperit, escoltar en la conversa, escoltar l'infant, el jove, l'ancià, el pobre, el marginat, els germans d'altres confessions o d'altres religions.

Escoltar és una activitat contracultural que demana alentir les nostres vides accelerades i exercitar la paciència. Especialment quan es tracta del pobre, del marginat o de l'exclòs, que exigeixen entrar en altres llenguatges. **La passivitat de la paciència** és la primera màxima de l'escolta. **Quedar a mercè**, és una altra màxima de l'ètica de l'escolta, en l'escolta l'oient es posa **a mercè de l'altre sense reserves**. En discussions polaritzades no hi ha escolta, és una escolta blindada, des del prejudici, que no espera res de l'altre, no el deixa expressar-se. En aquestes condicions Jesús no va poder fer cap miracle (Mc 6,1-6). No és escolta una escolta a la defensiva, que prepara la resposta mentre l'altre parla, per rebatre'l; no espera res de l'altre.

L'escolta a què ens convida el procés sinodal és una escolta activa, atenta i pacient, que escolta no només allò que l'altre diu sinó **el que vol dir**, una escolta que **no jutja**, que es realitza amb un **respecte reverencial** perquè suposa que l'altre, que també és oient de l'Esperit, té alguna cosa a dir. I si mirem la manera com escolta **Jesús**, a més d'activa i pacient, ell **escolta d'una manera vulnerable**, allò que escolta el pot remoure per dins, canviar els seus plans, les seves visions; un exemple n'és el de la dona cananea (Mt 15,21-28) o tants altres que li van fer remoure les entranyes i que li feien afirmar la seva sorpresa en veure tanta fe.

UNA ESPIRITUALITAT D'ENCARNACIÓ

El papa Francesc afirmava *«l'Església sinodal per a la missió necessita, que les paraules compartides vagin acompanyades dels fets. [...] No només podem somiar la pau sinó comprometre'ns amb totes les nostres forces perquè, la pau s'aconsegueixi a través de processos d'escolta, diàleg i reconciliació»*. **Se'ns proposa una espiritualitat d'encarnació, de posar en pràctica allò que hem sentit com a inspiració de l'Esperit.**

UNA ESPIRITUALITAT QUE GUAREIX I ENFORTEIX ELS LLIGAMS

«El misteri mateix de la Trinitat ens recorda que hem estat fets a imatge d'aquesta comunió divina, per la qual cosa no podem realitzar-nos ni salvar-nos sols» (EG 178). Caminar junts implica una manera de relacionar-nos que superi l'individualisme, que ens faci deixar d'estar encorbats sobre nosaltres mateixos, mirar el cel per acollir els seus dons i obrir-nos a la gran diversitat que constitueix l'Església i la família humana amb un esperit d'acolliment. La manera sinodal de viure les relacions demana que cadascú sigui reconegut en una comunitat concreta, i crida

a la cura mútua, la interdependència i la coresponsabilitat pel bé comú. D'aquesta manera desafia **«l'aïllament creixent de les persones i l'individualisme cultural»** i «un comunitarisme social exagerat que asfixia les persones i no les permet que siguin subjectes del seu propi desenvolupament». Hem de **discernir el «nosaltres»** que constituïm. S'està constatant des de fa dècades un retorn de la tribu, la formació de comunitats tancades, destructives, al voltant d'un enemic comú, demonitzat: els moviments digitals d'odi i de destrucció, i clubs i comunitats exclusivistes. A Fratelli tutti 33, Francesc assenyalava *«ens hem empatxat de connexions i hem perdut el sabor de la fraternitat. Hem buscat el resultat ràpid i segur i ens veiem aclaparats per la impaciència i l'ansietat. Presos per la virtualitat, hem perdut el gust i el sabor de la realitat»*

El temps actual presenta alguns desafiaments: els **l·ligams territorials** canvien de significat, especialment per a les parròquies o les diòcesis; **els fenòmens migratoris** desafien les Esglésies locals a ampliar el «nosaltres» amb una obertura i acollida més gran; la **cultura digital** presenta desafiaments i oportunitats, busquem maneres de *«crear l·ligams de pertinença, promoure l'encontre i el diàleg, oferir formació entre iguals i desenvolupar una manera sinodal de ser Església»*.

Necessitem obrir el cor per establir l·ligams amb altres pobles, cultures i religions, i un enfortiment dels l·ligams a l'interior de l'Església: *«Un poble donarà fruit i podrà engendrar el dia de demà només en la mesura en què generi relacions de pertinença entre els seus membres, que creï llaços d'integració entre les generacions i les distintes comunitats que la conformen, i també en la mesura en què trenqui els cercles que atordeixen els sentits allunyant-nos cada vegada més els uns dels altres»* (FT 53) Els l·ligams oberts a la fraternitat universal, demanen: *«Mentre més profunda, sòlida i rica és una identitat, més tindrà per enriquir els altres amb la seva aportació específica»*. Els creients ens veiem desafiats a tornar-nos en l'essencial: *«l'adoració a Déu i l'amor al proïsme, allunyant formes de menyspreu, odi, xenofòbia, negació de l'altre»* (FT 282). Uns l·ligams sans pressuposen persones, no simples individus, persones capaces de solitud i interioritat per poder relacionar-se. No poques vegades seran necessaris la reconciliació i el perdó. **El caminar junts** demana una «disciplina d'èxode», no tots caminen a la mateixa velocitat; uns necessitem paciència i altres empenya i suportar-nos mútuament perquè no es trenqui el poble que camina. L·ligams sans i forts conviden a la cura mútua, **«l'actitud solidària i atenta, l'actitud de proximitat del bon samarità»** (FT 79). La sobrietat i la frugalitat enforteixen els l·ligams, mentre que l'opulència i el luxe els afebleix. *(Cap a una espiritualitat sinodal)*

«Jo també us envio»

Formar un poble de deixebles missioners

Un banquet per a tots els pobles

Vivint el procés sinodal hem pres nova consciència que la salvació passa a través de les relacions. Allà es viu i allà es testimonia junts. La història se'ns presenta tràgicament marcada per la guerra, per la rivalitat pel poder, per mil injustícies i actes de prepotència. Sabem, que l'Esperit ha posat en el cor de cada ésser humà el desig de relacions autèntiques i de l·ligams veritables. La mateixa creació parla d'unitat i de compartir, de varietat i d'entrellaçament entre formes de vida diferents. Tot ve de l'harmonia i tendeix a l'harmonia, també quan pateix la ferida devastadora del mal. **El significat últim de la sinodalitat és el testimoni que l'Església està cridada a donar de Déu, Pare i Fill i Esperit Sant,** harmonia d'amor que es vessa fora d'ella mateixa per donar-se al món. Caminant en estil sinodal, en l'entrellaçat de les nostres vocacions, carismes i ministeris, i sortint a l'encontre a tothom per portar l'alegria de l'Evangelí, podem viure la comunió que salva: amb Déu, amb tota la humanitat i amb tota la creació.